

11. Медіамистецтво

Мета цього уроку — дати учням загальне уявлення про сучасне медіамистецтво й новітні художні практики. У першій вправі подано короткий теоретичний матеріал про медіамистецтво, наведено його різновиди й сучасні зразки; також методом дискусії учням пропонується поміркувати над аргументами, чому медіамистецтво є й наукою, й мистецтвом одночасно. Другу вправу можна дати як додаткове домашнє завдання — тут за допомогою україномовного онлайн-інструменту Crello учні можуть вчитися створювати прості медіаоб'єкти, наближені до жанру медіамистецтва.



Інтерактивна лекція та вправа: Види медіамистецтва

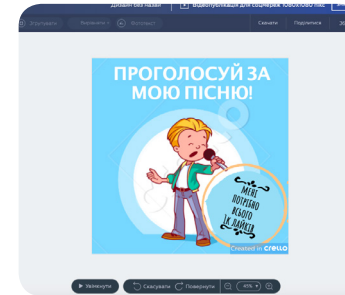


Мета вправи

- » познайомити учнів зі зразками сучасного медіамистецтва;
- » формувати навички дослідника медіамистецтва.

Навички з інфомедійної грамотності

- » вміння інтерпретувати й декодувати твори медіамистецтва, вести дискусію, виявляти ставлення до таких творів, обгрунтовувати його.



ВПРАВА: Створюємо прості об'єкти медіаарту



Мета вправи

- » навчитися створювати за допомогою онлайн-інструментів прості медіаоб'єкти.

Навички з інфомедійної грамотності

- » створення творчих робіт за допомогою онлайн-інструментів;
- » навички цифрової грамотності.





Інтерактивна лекція та вправа "Види медіамистецтва"



Мета вправи

- » познайомити учнів зі зразками сучасного медіамистецтва;
- » формувати навички дослідника медіамистецтва.



Навички з інфомедійної грамотності

- » вміння інтерпретувати й декодувати твори медіамистецтва, вести дискусію, виявляти ставлення до таких творів, обґрунтовувати його.



Що необхідно підготувати до уроку?

- » доступ до інтернету;
- » комп'ютер, проектор.

СКАЖІТЬ. Митці завжди використовували механізми й фарби, запозичені в різних сферах життя. Їм було мало простору на полотні, мало об'єму, руху, фактури, мало дихання, мало сучасності, дії, мало життя.

Сучасний світ змінюється завдяки прагненню освоєнню нових просторів — електронного зображення, технологічних об'єктів тощо. Останні півстоліття межі вираження в мистецтві значно розширилися й урізноманітнилися. Розвиток сучасних технологій і проникнення цифрового світу в повсякденне життя спонукало митців освоювати нові медіа. Взаємини між митцями й новими технологіями породили різноманітні нові мистецькі форми, які кардинально різняться від традиційної академічної структури стилів та жанрів, що склалися протягом століть. І це — та ж спроба проникнути в навколишній світ, осмислити сучасну реальність, навчитися жити в ній; художньо опанувати, перетворити й відобразити її [2].



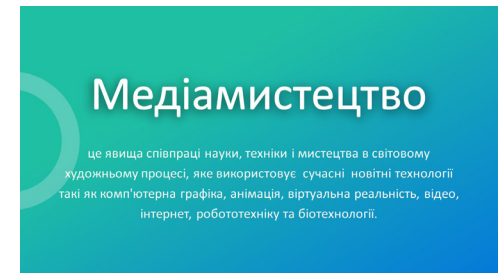
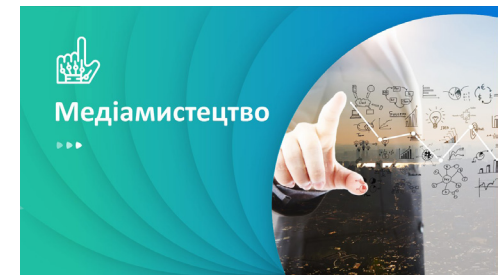
Медіамистецтво — це явища співпраці науки, техніки й мистецтва у світовому художньому процесі, під час якої використовуються сучасні новітні технології, як-от комп'ютерна графіка, анімація, віртуальна реальність, відео, інтернет, робототехніка та біотехнології.

Об'єкти медіамистецтва часто є інтерактивними й передбачають участь спостерігача.

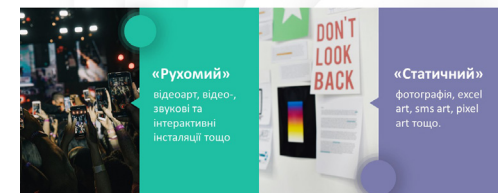
Як і традиційні, медійні арт-об'єкти кодують ідеї і смисли через художні метафори й образи і мають для цього набір власних інструментів. Медіамистецтво відтворює реальність за допомогою «віртуальних» інструментів.

Інструментарій медіамистецтва відповідно до «цифрової» природи є:

- » рухомий (відеоарт, відео-, звукові та інтерактивні інсталяції тощо),
- » статичний (фотографія, ексель-графіка, смс-мистецтво, піксельна графіка тощо). Унікальна розмаїтість інструментів формо- й образотворення, пропонує сучасними цифровими технологіями, й викликає все більший інтерес до медіамистецтва.



Інструментарій медіамистецтва відповідно до «цифрової» природи є:





Запропонуйте учням переглянути відео: <http://livingjoconde.fr/>.

ПОЯСНІТЬ. У 2016 році в Парижі представили результати проекту «Жива Мона Ліза» (Living Mona Lisa; автор проекту Флорен АзіосманOFF), що тривав понад рік <https://www.livingmonalisa.com/>.

Це — цифрова адаптація знаменитої картини Леонардо да Вінчі: «оживлені» ювелірні вироби у вигляді камеї із зображенням Джоконди. Завдяки технологіям «мистецтва оживлення», анімованому штучному інтелекту, який забезпечує пристрій з автономною поведінкою та реляційними системами, зображення підтримує чуттєві індивідуальні стосунки з публікою: пробуджена Джоконда усміхається, хмуриться, супроводжує поглядом. І відстань у півстоліття подолана.



Покажіть учням зразки різних видів медіамистецтва.

ПОЯСНІТЬ. Щойно ви бачили зразки творів трьох мистецьких напрямів: цифрової поезії, світлового мистецтва й відеоарту.

Цифрова поезія — це форма електронної літератури, що демонструє широкий спектр підходів до поезії з використанням комп'ютерів. Цифрова поезія може бути доступною у формі компакт-дисків, DVD, установок у художніх галереях, цифрових відео або фільмів, цифрових голограм. Основними ознаками такої літератури є використання гіпертексту, інтерактивність того чи іншого роду, включення у вербальний текст елементів анімації чи іншого мультимедійного контенту. Специфічним різновидом цифрової літератури є також твори, тією чи іншою мірою згенеровані комп'ютерною програмою.

Світлове мистецтво — це вид медіамистецтва, де світло є основним засобом вираження. Світлове графіті є модним напрямком сучасного мистецтва. У нього безліч назв — люмінографія, фрізлайт, лайт-графіті. Для успішного створення світлового графіті художнику необхідні фотокамера, ліхтарик, певні навички й майстерність, а також вечірній час доби.

Відеоарт — напрям медіамистецтва, в якому для вираження художньої концепції використовуються можливості відеотехніки, комп'ютерного й телевізійного зображення. Як напрям мистецтва з'явився наприкінці 1960-х — на початку 1970-х років, коли відеотехніка стала доступною кожному.

Піксельна графіка, або pixel art — напрям цифрового мистецтва, що полягає у створенні зображень на рівні пікселів (тобто мінімальної логічної одиниці, з якої складається зображення). І ці твори можете створювати й ви, наприклад, за допомогою Adobe Photoshop.

Приклади Pixel art: <https://bit.ly/2GMS9mF>.

Для приміток:



Види медіамистецтва



Pixel art

або піксельна графіка — напрям цифрового мистецтва, яке полягає в створенні зображень на рівні пікселів (тобто мінімальної логічної одиниці, з якої складається зображення)

<https://mashable.com/2014/10/26/microsoft-pixel-art-in-the-sky/#3Q9a6k>





Таким чином, **медіамистецтво** — це мистецтво або низка художніх стратегій, що створені або спираються на сучасні технології. Замість пензлів, фарб, звуків — комп'ютер і мови програмування.

СКАЖІТЬ. Більшість із нас пов'язує інструмент Microsoft Excel із діаграмами, електронними таблицями тощо. Але ця програма має набагато більше можливостей. І це доводять митці ексельної графіки. Своєю творчістю вони показують, що гарна графіка не завжди вимагає фантастичного програмного забезпечення.

ЗАВДАННЯ. Запропонуйте учням проаналізувати веб-сторінки (відкривши їх на проекторі):

- 🔗 <https://www.taskus.com/>,
- 🔗 <http://weareangstrom.com/en/>,
- 🔗 <http://clara-nam.com/thesis/>,
- 🔗 <http://www.no-bo.co/>,
- 🔗 <http://imaginamos.co/index.php>,
- 🔗 <http://www.madwell.com/>.



ЗАПИТАЙТЕ

- 🔗 Що вас привабило в них, що зацікавило?
- 🔗 Які засоби застосовують сучасні розробники сайтів для активізації уваги користувачів? *(Візуальні, звукові, світлові та інші.)*
- 🔗 Проаналізуйте художнє оформлення веб-сайтів *(Звернути увагу на кольорове оформлення, композиційне рішення, цілісність і єдність дизайну щодо оформлення складових компонентів, наявність звукових ефектів та їх доцільність.)*
- 🔗 Поміркуйте, які знання та вміння необхідні для такої діяльності. *(Знання комп'ютерної мови, дизайну, композиції тощо.)*
- 🔗 Чи маєте ви власний досвід розробки веб-сторінок? Після аналізу запропонованих для розгляду джерел чи виникло бажання внести зміни в розроблені вами ресурси? Які?

ПОЯСНІТЬ. Сучасні технології збагачують класичне мистецтво новими гранями й новою цінністю. Можливо, саме тому деякі з медіахудожників успішно експериментують із поєднанням медіамистецтва і його класичних форм.

Для приміток:




Series of horizontal dotted lines for taking notes.

СКАЖІТЬ. Все, що сьогодні можна віднести до медіамистецтва, дуже складно вивчити. Адже воно існує в такій кількості видів, форм і напрямів, які навіть перерахувати складно, не те що описати й вивести якусь специфікацію. Ба більше, будь-яка специфікація застаріє одразу ж після публікації. Тому що медіаторчість постійно змінюється слідом за змінами технологій, на яких вона заснована.

У зв'язку з особливостями творення й постійною еволюцією технологій медіамистецтво залежно від типу використовуваних технологій і форм подання творів його можна умовно поділити на:

- 📌 **відеоарт** (у тому числі віджеїнг);
- 📌 **саунд-арт** (<http://artoblaka.ru/blog/saund-art-zvukovyie-instalyatsii---tendentsi>), як-от збірка саунд-арту на сторінці «Sound Art. Акустика на BMR динах. Pink Floyd, Dire Straits» (<https://www.youtube.com/watch?v=LgHkp5FKivU>);
- 📌 **медіаінсталяція** (іноді також медіаскульптура), як-от найбільша у світі кінетична медійна скульптура «Птах» (<https://vimeo.com/166019392>) медіахудожника Андре Верлегера або кінетична скульптура в музеї BMW (https://www.youtube.com/watch?v=HVhVCIFMg6Y&feature=player_embedded#);
- 📌 **медіаперформанс**, як-от Adrien M, Cinématique, Digital Media Performance 2009 (<https://www.youtube.com/watch?v=cGE3q6GLNIg>) та «Спадщина, 2015» (https://www.youtube.com/watch?v=AlehsaH_rYk);
- 📌 **медіаландшафт** (або медіасередовище);
- 📌 **мережеве мистецтво** (інтернет-арт, або нет-арт, іноді також веб-арт);
- 📌 **телекомунікаційне мистецтво** (телекомунікейшн-арт);
- 📌 **цифрове мистецтво** (іноді також комп'ютерне мистецтво), як-от New Media Art (<https://2plus2.ua/novyny/u-aronii-vidkrili-pershiy-v-sviti-interaktivniy-muzej-cifrovogo-mistectva>);
- 📌 **цифрова фотографія**;
- 📌 **mobile phone art** (<https://www.youtube.com/watch?v=qjNR0mMJmIE>);
- 📌 **sms art** (текстове мистецтво — створення зображень із тексту) тощо.

 Проведіть **ДИСКУСІЮ**.

Об'єднайте клас у три групи. Запропонуйте кожній запитання для обговорення. Після цього учні презентують відповіді.

Група 1. Наведіть три аргументи, що медіамистецтво — це наука. (*Науковість нових і неординарних форм мистецького образотворення; теорія нових медіамистецтв; медіакультура.*)

Група 2. Наведіть три аргументи, що медіамистецтво — це мистецтво. (*Медіамистецтво є однією з форм суспільної*

Для приміток:



СЛОВНИК

Відеоарт — напрям медіамистецтва, в якому для вираження художньої концепції використовуються можливості відеотехніки, комп'ютерного й телевізійного зображення. Як напрям мистецтва з'явився наприкінці 1960-х — на початку 1970-х років, коли відеотехніка стала доступною кожному.

Медіамистецтво — це явища співпраці науки, техніки й мистецтва у світовому художньому процесі, під час якої використовуються сучасні новітні технології, як-от комп'ютерна графіка, анімація, віртуальна реальність, відео, інтернет, робототехніка та біотехнології.

Світлове мистецтво — це вид медіамистецтва, де світло є основним засобом вираження.

Цифрова поезія — це форма електронної літератури, що демонструє широкий спектр підходів до поезії з використанням комп'ютерів. Цифрова поезія може бути доступною у формі компакт-дисків, DVD, установок у художніх галереях, цифрових відео або фільмів, цифрових голограм. Основними ознаками такої літератури є використання гіпертексту, інтерактивність того чи іншого роду, включення у вербальний текст елементів анімації чи іншого мультимедійного контенту.

ДЖЕРЕЛА

1. Мистецтво : підруч. для 9 кл. загальноосвіт. навч. закл. / О.В. Гайдамака. — Київ : Генеза, 2017. — 168 с.
2. Нові форми існування відомих творів [Електронний ресурс] // Mozok Click. — Режим доступу до ресурсу: <https://mozok.click/1724-nov-formi-snuvannya-vdomih-tvorv.html>.

Авторки вправи: Олена Гайдамака, Вікторія Піщанська

Для приміток:



.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....





Вправа "Створюємо прості об'єкти медіаарту"



Мета вправи

- » навчитися створювати за допомогою онлайн-інструментів прості медіаоб'єкти.



Навички з інфомедійної грамотності

- » створення творчих робіт за допомогою онлайн-інструментів;
- » навички цифрової грамотності.



Що необхідно підготувати до уроку?

- » домашні комп'ютери з доступом до інтернету (в учнів);
- » заздалегідь створену учнівську групу в чаті (Telegram, Messenger, Viber, WhatsApp) для обміну творчими доробками;
- » електронну скриньку вчителя;
- » смарт-дошку або проектор.

ЗАВДАННЯ. Використовуючи український ресурс Crello, створіть медіамистецьку публікацію (анімовану, на основі фото, відео чи дизайн-шаблонів). Оберіть тему, якої би стосувався ваш творчий доробок, приміром:

Запрошення у форматі історій для Instagram:

- 📌 новітні технології та їхній вплив на людину;
- 📌 громадський активізм та соціальна свідомість;
- 📌 поєднання науки, технологій та мистецтва;
- 📌 екологія;
- 📌 захист прав людей і тварин.

Це, наприклад, може бути інформація про захід або популяризація ідей, які вам близькі, заклик голосувати онлайн за якусь ініціативу.

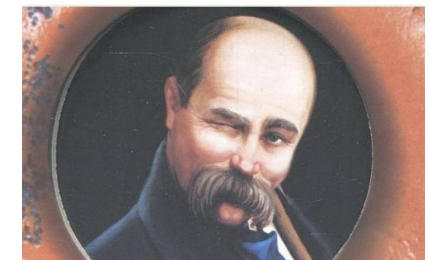


НАГОЛОСІТЬ. Ваш медіаоб'єкт має бути цікавим, естетичним, легким у сприйнятті й таким, щоб його можна було опублікувати в соцмережі. Також вам не обов'язково прив'язуватися до шаблонів, проявіть творчість.

Виконання завдання. Український ресурс Crello (<https://crello.com/uk>) має україномовний інтерфейс і достатньо легкий у користуванні. Тут ви можете переглянути відеоінструкції з використання різних функцій ресурсу: <https://crello.com/uk/user/projects/5d1cbfaf1cb773002d22eb4f/>.

Для використання сайту необхідно зареєструватися через електронну пошту або акаунт у Фейсбуку. Багато шаблонів, фото, відео, наліпок безкоштовні й розташовані в закладці «Безкоштовні» з позначкою «Безк.».

Усі дизайни ранжовані за тематикою, й ви можете вибрати будь-який із доступних, що відповідає обраній вами темі: популяризація здорової їжі, спорту, подорожей, пам'ятні події, читання книжок, природа, технології тощо.



Анімований приклад:
<https://crello.com/uk/design/5d1cbfaf1cb773002d22eb4f-8b6b2-design-created-with-crello/>



Крім цього вчитель може попросити опублікувати готові медіаоб'єкти в соцмережі або групі класу в чаті (Telegram, Messenger, Viber, WhatsApp). У цьому випадку учні зможуть порівняти свої доробки з медіаоб'єктами своїх однокласників та обговорити результати.

Для приміток:



ПІДСУМОК. Учні зможуть ознайомитися зі створенням простих медіамистецьких об'єктів та спробувати поєднати естетичне виконання зі смисловим (тематичним) навантаженням. Адже будь-який мистецький твір, включно з медіаартом, несе смислове навантаження й має на меті донести певну ідею чи думку. Також цей онлайн-інструмент стане корисним для розвитку навичок естетичного оформлення власних ідей та їх популяризації в соцмережах. Завдяки такому або подібному онлайн-інструменту учні можуть створити запрошення на якусь подію, популяризувати якусь суспільно корисну ідею локального, національного чи глобального значення. Наприклад, поширення ідеї використовувати менше пластику у власному селі, районі чи місті, показуючи наслідки забруднень.

Series of horizontal dotted lines for taking notes.

Авторка вправи: Аліна Мосендз



Навчальні матеріали розроблені в межах проекту «Вивчай та розрізняй: інфо-медійна грамотність», що виконують міжнародна організація IREX та її українські партнери: МБФ «Академія української преси» і StopFake, за сприяння Міністерства освіти і науки України і підтримки Державного департаменту США та Міністерства закордонних справ і справ Співдружності націй Великої Британії.